

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/69/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615010319
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Blažová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1615010319.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Magdalény Blažovej a sudcov JUDr. Ivety Zelenayovej a JUDr. Richarda Molnára, v trestnej veci obžalovaného Q. L., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky, proti rozsudku samosudcu Okresného súdu Malacky z 14.03.2016, sp. zn. 2T/81/2015, na verejnom zasadnutí konanom 20. júla 2016 v Bratislave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry v Malackách sa z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Malacky z 14.03.2016 sp. zn. 2T/81/2015 bol obžalovaný Q. L. uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

dňa 22.14.2014 v čase o 09.50 hod. v obci I. po miestnej komunikácii viedol osobné motorové vozidlo zn. G. Q. ev. č. F pred obecným úradom cúval z parkoviska na hlavnú cestu, pričom sa plne nevenoval vedeniu vozidla, nesledoval situáciu v cestnej premávke a nedal prednosť cyklistke poškodenej T. L., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom I. 102, ktorá jazdila po hlavnej ceste smerom od centra na železničnú stanicu, čím porušil ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c/, § 22 ods. 2, § 137 ods. 1, ods. 2 písm. c/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v dôsledku čoho došlo k stretu vozidla s bicyklom, po ktorom poškodená spadla s bicyklom a utrpela zlomeninu ľavej časti lebky, zakrvácanie pod blany mozgu a pomliaždenie mozgu, na následky ktorých zranení dňa 26.12.2014 zomrela.

Za tento prečin obžalovanému podľa § 149 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, písm. l/ a § 38 ods. 3 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov, výkon ktorého podľa § 49 ods. 1 písm. a/ a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 3 (troch) rokov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. obžalovanému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu troch rokov.

Súd prvého stupňa zároveň postupom podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazal obžalovaného nahradiť Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. Bratislava škodu vo výške 5999,26,- eur a poškodenej Ing. D. X. škodu vo výške 2715,57,- eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bola poškodená D.. D. X. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku okresného súdu čo do výroku o treste podal ihneď po jeho vyhlásení priamo do zápisnice z hlavného pojednávania dňa 14.03.2016 (č.l. 226) odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry Malacky.

V písomných dôvodoch odvolania prokurátor uviedol s poukazom na vyhlásený odsudzujúci rozsudok a zahlásené odvolanie voči výroku o uloženom treste, že zastáva názor, že obžalovaný, tak, ako to konštatoval prvostupňový súd, porušil vážnym spôsobom pravidlá cestnej premávky a následkom jeho konania došlo k usmrtieniu človeka. Skutočnosť, že obžalovaný trpí ťažkou chorobou, nebolo podložené žiadnym dôkazom. Toto konštatovanie vyplýva výlučne len zo záverečnej reči obhajcu obžalovaného. Uložený trest považuje za nedostatočný a zastáva názor, že v prípadoch dopravných nehôd so smrteľným následkom je potrebný dôraznejší postih, spočívajúci v uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody, spolu s trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu. Len adekvátny postih páchatelov môže mať v budúcnosti priaznivý vplyv na pokles trestných činov spáchaných v doprave a zabezpečiť tak generálnu prevenciu vo vzťahu k iným porušovateľom pravidiel v cestnej premávke. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil vo výroku o treste a uložil obžalovanému primeraný nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia spolu s trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov.

V súlade s § 314 Tr. por. bolo prvostupňovým súdom toto odvolanie prokurátora zaslané na prípadné vyjadrenie, ako obžalovanému, tak všetkým poškodeným. Obžalovaný sa k odvolaniu prokurátora vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 03.06.2016. Uviedol v ňom, že tvrdenie prokurátora, že nebol predložený žiadny doklad o tom, že trpí ťažkou chorobou je absolútne zavádzajúce a ľudsky až nepochopiteľné, keďže takýto doklad predložil súdu už na pojednávaní dňa 14.03.2016, na ktorom bol osobne prítomný aj prokurátor. Na preukázanie tejto skutočnosti si dovoľil predložiť aktuálnu lekársku správu z 25.05.2016, ktorá jeho súčasný zlý zdravotný stav (a to, že je onkologickým pacientom) dosvedčuje. Pokiaľ ide o druh a výšku trestu uviedol, že spáchanie trestného činu usmrtienia svojej tety hlboko oľutoval a k skutku sa priznal. Nepoprel, že následok jeho činu je tragický - a to pre celú ich rodinu. S takýmto niečím sa človek len tak nevyrovná a zaťažuje ho to psychicky do konca života. Celá táto ľudská tragédia vplýva veľmi negatívne nie len na ostatných členov rodiny, ale aj na jeho zdravotný a psychický stav. Skutok, ktorý spáchal bol neobstarlivosť, nebol navyše ani spôsobený prípadnou agresívnou jazdou. V prípade, ak by súd u neho rozhodol o uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody, mohlo by u neho dôjsť k závažnému zhoršeniu zdravotného stavu. Navrhol, aby krajský súd odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Poškodené strany sa k odvolaniu prokurátora nevyjadrili.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 315 Tr. por.), primárne konštatoval prípustnosť podaného odvolania (§ 306 ods. 1 Tr. por.) a absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por. a preto podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykávané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné, vzhľadom na správnosť a zákonnosť napadnutého prvostupňového rozsudku.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že povinnosťou odvolacieho súdu na základe revízneho princípu, determinovaným uvedeným ustanovením, je preskúmanie len tých výrokov, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie a preskúmanie správnosti konania, ktoré predchádzalo týmto napadnutým výrokom rozsudku. Výnimkou z uvedenej zásady a to, že odvolací súd musí prihliadnuť aj na chyby, ktoré síce odvolaním neboli vytykávané, ale ktoré sú takej povahy, že by odôvodňovali (po právoplatnosti rozsudku) podanie mimoriadneho opravného prostriedku, t.j. dovolania, avšak takéto chyby v danom prípade zistené neboli.

V nadväznosti na vyššie uvedené, ako aj vzhľadom k podanému odvolaniu prokurátora a z toho vyplývajúceho rozsahu prieskumnej povinnosti, odvolací súd nepreskúmaval výrok o vine, vrátane právneho posúdenia skutku, nakoľko konanie, ktoré týmto výrokom prvostupňového rozsudku predchádzalo bolo v súlade so zákonom.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že obžalovaný Q. L. urobil na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom dňa 14.03.2016 vyhlásenie o priznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Senát krajského súdu preskúmal i zákonnosť postupu okresného súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o prijatí vyhlásenia obžalovaného a zistil, že v tomto smere konal okresný súd správne a neporušil žiadne procesné ustanovenia. Priznanie viny obžalovaným bolo teda prijaté súdom prvého stupňa v súlade so zákonom a stalo sa nemenným.

Ani krajský súd, podobne ako okresný súd, nemal dôvodné pochybnosti o skutkových tvrdeniach uvedených v obžalobe a preto priznanie viny obžalovaným Q. L., považoval za logický dôsledok dôkazného stavu zisteného a prezentovaného prokurátorom v obžalobe.

Logickým dôsledkom rozhodnutia súdu prvého stupňa o prijatí vyhlásenia obžalovaným že je vinný, bol aj ďalší postup súdu, keď nevykonával dokazovanie v rozsahu priznanej viny.

Nakoľko na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom nebolo vykonané dokazovanie súvisiace so skutkovými zisteniami obžaloby, nemohol ani krajský súd, ako súd odvolací preskúmať, zasahovať, meniť, či prípadne spochybňovať skutkové zistenia a závery súdu prvého stupňa, prezentované vo výroku o vine v napadnutom rozsudku. Napokon odvolanie prokurátora smerovalo len proti výroku o treste odňatia slobody.

Vzhľadom k tomu odvolací súd nezistiac žiadne procesné pochybenie v postupe súdu prvého stupňa v súvislosti s vyhlásením obžalovaného a jeho prijatím v zmysle § 257 ods. 6, ods. 7 Tr. por. a následného uznania viny podľa obžaloby, nezaoberal sa z hľadiska správnosti, resp. nesprávosti skutkových a právnych záverov v napadnutom rozsudku a zaoberal sa len výrokom o treste.

Odvolací súd pri preskúmaní výroku o treste napadnutého rozsudku nezistil žiadny zákonný dôvod na zrušenie alebo zmenu uloženého trestu a to z pohľadu odvolania prokurátora. Trest uložený prvostupňovým súdom je trestom zákonným, spravodlivým a nie neprimeraným.

Odsúdenie obžalovaného okresným súdom je v súlade so zákonom a uložený trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na tri roky nie je neprimeraný, pričom odvolací súd dodáva, že v zmysle § 34 ods. 1, 2, 4 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 38 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, príťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností.

Podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Prvostupňový súd správne zistil a ustálil pomer poľahčujúcich a príťažujúcich okolností, prihliadol na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, ako aj na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Okresný súd správne ustálil dve poľahčujúce okolnosti spočívajúce v tom, že obžalovaný viedol pred spáchaním činu riadny život (§ 36 písm. j/ Tr. zák.) a priznal sa k spáchaniu činu a tento aj úprimne oľutoval (§ 36 písm. l/ Tr. zák.) a správne aj konštatoval, že nebola u neho zistená žiadna príťažujúca okolnosť podľa § 37 Tr. zák.

Za prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 2 Tr. zák. zákonodarca stanovuje trestnú sadzbu v rozpätí od dvoch do 5 rokov. Už tým, že ide o nedbanlivostný trestný čin, ho zákonodarca zaraďuje medzi prečiny (§ 10 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.), avšak podstatným tu je hlavne to, že stanovením rozpätia trestnej sadzby, zaradil zákonodarca tento trestný čin medzi menej závažné trestné činy, čo možno vyvodiť z toho, že za jeho spáchanie nemusí súd povinne ukladať trest odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Tr. zák. argumentum a contrario). Trestom odňatia slobody sa tu má na mysli nielen jeho nepodmienečná forma ale aj prípadné podmienené odloženie výkonu trestu odňatia slobody. Súd za spáchanie prečinu podľa § 149 ods. 2 Tr. zák. môže preto uložiť dokonca len samostatné alternatívne tresty ako napríklad peňažný trest, trest povinnej práce, trest zákazu činnosti a pod., samozrejme aj za podmienky, že sa páchatel dopustil tohto prečinu tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona.

Z uvedených skutočností preto možno uzavrieť, že prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. nie je podľa zákonodarcu tak typovo závažným trestným činom, aby určil súdu povinnosť ukladať pri ňom len trest odňatia slobody, prípadne len nepodmienečný trest odňatia slobody a to dokonca ani za situácie, ak bol predmetný trestný čin spáchaný tak, že obžalovaný viedol motorové vozidlo, ktorého riadeniu sa plne nevenoval a spôsobil smrť. Ak by zákonodarca chcel, aby v takýchto prípadoch mohol, alebo mal byť ukladaný len nepodmienečný trest odňatia slobody, celkom určite by to priamo v trestnom zákone stanovil, tak, ako to urobil v prípade trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák., kde už zo stanovenia trestných sadziieb vyplýva nemožnosť uloženia iného než nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Krajský súd pri zvažovaní druhu trestu, ktorý bolo nutné uložiť obžalovanému za spáchanie skutku, vychádzal okrem závažnosti spáchaného prečinu aj z toho, že nepodmienečný trest odňatia slobody je trest ultima ratio (posledná a krajná možnosť), ktorý môže súd uložiť len vtedy, ak iné druhy trestov, prípadne iné formy trestu odňatia slobody nemôžu celkom zjavne viesť k náprave obžalovaného.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj dve pohľadujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu a teda musí byť úmerný k spáchanému prečinu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a (retribúcia).

Odvolací súd sa stotožnil s úvahami okresného súdu, keď obžalovanému Stanislavovi L. uložil trest odňatia slobody takmer v polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby, pretože bolo možné ukladať obžalovanému trest odňatia slobody v rozpätí od 2 rokov do 4 rokov, vzhľadom na vyššie uvedenú úpravu, keď horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody sa mu znížila o jednu tretinu. Pri ukladaní tohto druhu trestu a jeho výmery, ktorý v súlade so zákonom zohľadnil, že obžalovaný doposiaľ nebola súdne trestaný a priznal sa k spáchaniu činu a tento aj úprimne oľutoval. Jeho priznanie i ľútosť považoval aj krajský súd za úprimné.

Preto aj senát odvolacieho súdu plne poukazuje na dôvody postupu a úvah okresného súdu pri ukladaní trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu obžalovanému.

Krajský súd sa nemohol stotožniť s argumentáciou prokurátora, ktorá vyplynula z dôvodov jeho odvolania, že obžalovanému je potrebné uložiť trest odňatia slobody spojený bezprostredne s jeho výkonom. Pokiaľ prokurátor argumentoval tým, že v spise absentuje lekárska správa o zdravotnom stave obžalovaného, s týmto nie je možné sa stotožniť, keďže súčasťou spisového materiálu je lekárska správa z 15.08.2012 svedčiaca o zhubnom nádore prostaty obžalovaného. Taktiež nie je možné súhlasiť s názorom prokurátora, že v prípade smrteľného následku je potrebné ukladať nepodmienečný trest odňatia slobody. Krajský súd zastáva názor, že represívna zložka uloženého trestu by najmä u kulpózných prečinov nemala presahovať ostatné faktory (prevýchova, prevencia, reparácia), ktoré má trest v rámci dosiahnutia prioritného cieľa sledovať. Treba vziať do úvahy aj skutočnosť, že také porušenie vodičských povinností, aké bolo zistené u obžalovaného by bolo možné denne pričítať mnohým osobám riadiacim motorové vozidlá. Ukladanie nepodmienečného trestu u obžalovaného, ktorý trpí nevyliciteľným onkologickým ochorením, by považoval aj krajský súd za neprimerane prísny trest, keďže doposiaľ tento viedol riadny život, aj napriek tomu, že tento v evidenčnej karte vodiča od roku 2005 až do roku 2013 má 6 záznamov, avšak ide o priestupky typovo menej závažné.

Záverom je potrebné konštatovať, že obžalovaný doposiaľ nebol súdne trestaný a podľa evidenčnej karty vodiča ide o prvú ním zavinenú vážnu dopravnú nehodu. Rovnako tak je potrebné konštatovať, že obžalovanému tesne po dopravnej nehode nebolo zistené požitie alkoholu, ani iných návykových alebo psychotropných látok.

Napokon obžalovanému bol uložený aj primeraný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu tri roky, čo je v dolnej polovici zákonom upravenej trestnej sadzby (aj tu sa horná hranica znižuje o jednu tretinu), práve ktorý trest je na dovŕšenie nápravy obžalovaného a ktorý trest zohľadňuje priestupkové správanie obžalovaného, na ktoré správne poukázal a aj dostatočne zohľadnil už okresný súd v napadnutom rozsudku.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.